

بررسی باکتری های پاتوژن رودخانه کر در فصول مختلف سال در شرایط کم آبی

پروین حسن زاده^۱، سیف الله امین^۱ و محمد مهدی مقیمی^۲

۱- مربی بخش زیست شناسی، دانشگاه شیراز؛ hassanzadeh@susc.ac.ir

۲- استاد بخش مهندسی آب، دانشگاه شیراز؛ amin@shirazu.ac.ir

۳- دانشجوی دکتری بخش مهندسی آب، دانشگاه شیراز؛ moghimimehdi@gmail.com

چکیده

رودخانه کر یکی از شریان های مهم اقتصادی و کشاورزی استان فارس بشمار می رود و با توجه به نقش این رودخانه در زندگی مردم از حیث مصرف آشامیدن، کشاورزی، شسشتو، صنایع و نهایتا تغذیه تالاب بختگان؛ کنترل آلودگی آن از طریق شناسایی باکتری های موجود بسیار ضروری است. شناسایی باکتری های پاتوژن (بیماری زا) رودخانه، و ارائه داده ها بر اساس تجزیه و تحلیل آماری، از اهداف مهم این تحقیق بوده است. این تحقیق در محدوده زمانی بهمن ماه سال ۱۳۸۵ تا بهمن ماه سال ۱۳۸۶ انجام شد. در این بررسی آلودگی آب رودخانه با باکتری های مدفوعی و کلی فرم در ورودی های مختلف نشان داده شد. به طوری که باکتری های مدفوعی در ایستگاه های بعد از مجتمع پتروشیمی شیراز، رودخانه سیوند و بند امیر بیشترین درصد (به ترتیب ۸/۷٪، ۸/۱٪ و ۶/۸٪) را نشان دادند. این در حالی است که سایر ورودی ها به طور یکسان (۵/۶٪ تا ۶/۲٪) از باکتری های مدفوعی برخوردار بودند. باکتری proteus در هیچ ایستگاهی جز ایستگاه بلافاصله بعد مجتمع پتروشیمی شیراز به رودخانه مشاهده نگردید. بیشترین درصد باکتری های کلی فرم مربوط به ایستگاه های بعد از ورود رودخانه سیوند به رودخانه کر (۶/۲٪) و ایستگاه بند امیر (۵/۶٪) بود. شناسایی باکتری های بیماری زا نظیر Salmonella در ورودی های قبل و بعد از مجتمع پتروشیمی و ورودی های قبل از رودخانه سیوند، بند امیر، قبل از ورودی زهکش، ورودی های پل جونکی، بند امیر و بند فیض آباد دلالت بر آلودگی آب با باکتری های بیماری زای رودهای است که از طریق فاضلاب های صنعتی و شهری وارد آب شده اند.

واژه های کلیدی: آلودگی باکتریایی آب، رودخانه کر و استان فارس